

Vendégségben a tivadari cigánytelepen

Tivadaron többször mentem el kerékpárral a töltésen Gulács irányába. Elhagyva a falut a töltés külső-, a töltés bal oldalán volt egy nem túl népes cigánytelep. Mikor a gáton a telep felé közeledtem, egy csapat purdó rajzott ki, állt elibém, úgy hogy le kellett szállnom a kerékpárról, nehogy elüsse a kicsik közül valakit. Vesztemre elővettem egyszer a gépemet és néhány gyereket lefényképeztem. Erre kijöttek még néhányan az idősebbek közül is és megkezdődött a fényképezkedés. Néhányukat meg kellett várnom, amíg megfésülködnek, kirúzsozzák magukat. Olyan 16-18 éves lányok közül jött néhány, de akadt jókedvű asszonyszemély is, aki táncolni, ujjával pattogatni kezdett, hogy úgy kapjam le. Behívtak, megkínáltak szilvalekváros kaláccsal, úgy volt hajtogatva, mint a mákos bejgli. Az egyik putriban (többnyire egyosztatú vályogkunyhók voltak) a földön szalmazsákok kinek-kinek. Az egyik szobában a telep büszkeségeként egy Pacsirta rádió volt, egyéb bútor nem is volt a házban. Itt gyűltek össze hallgatni a zenét, a Csimb-Bumm Cirkuszt, Miska bácsi lemezes ládáját, tudtam meg később. Kedvenc daluk volt: *Párizsban szépnyám...*

- mondogatták. Megbarátkoztunk. Meghívtak holnaputánra egy reggelig tartó születésnapra...

Megjelentem a kitűzött időre. Vittem ajándékként egy kis bort és a gyermekeknek savanyú és párna cukrot. Tyúkpörkölt volt nokedlivel, jó tejfelesen. Ezen a vidéken a tejfeles paprikás csirke a megszokott. A tejfel nélkülit nem kedvelik annyira, s azt a cigányok is *zsidópaprikásnak* hívják, mintegy kissé lebecsülve. Volt malacsült is és többféle kalács, kelt tészta, sőt kürtősfánk is. És persze ital: pálinka, bor és sör. Ez utóbbi zománcozott vizeskannákban (7 liter). Mindenek előtt azonban jó hangulat: tánc a töltés aljában, oldalában, dalolás.

Én egy nagykarikás fülbevalós cigánylányt forgatgattam meg, s mint kiderült, a kelleténél többször. A leánynak ugyanis volt már választottja és neki szemet szúrtam. Olyannyira, hogy mikor egyszer kitáncoltunk az árnyékba (nem mintha lett volna kivilágított rész), utánunk jött és keményen rám ripakodott, hogy szálljak le a menyasszonyáról, míg jól van dolgom. Nem akartam gyávának mutatkozni és sértett is a dolog, úgyhogy foghegyről válaszoltam, ami feldühítette. Káromkodva a zsebéhez kapott De mielőtt még valamit csinált volna – hihetőleg nem a zsebkendőjét akarta előhúzni – megjelent a vajda, vagy családfő (ezt sohasem tudtam meg) és keményen rendre intette, utalva arra is, hogy

vendég

vagyok és nekem jogaim vannak. A legény, akit akaratlanul sértettem meg, duzzogva odébbállt, de fogai közül kiszűrődött néhány nem szeretem szó, ami a

majd ha nem itt találkozunk

Anekdoták néprajzosokról 45. Vendégségben a tivadari cigánytelepen

Írta: Szabó László

2011. június 29. szerda, 19:23 - Módosítás: 2018. április 03. kedd, 20:07

esetére vonatkozott. Hogy komolyan is gondolta, arra bizonyosság, hogy megmentőm, amikor nemsokára elbúcsúztam, kísérőt is adott mellém Gulácsig és figyelmeztetett, ha lehet egy ideig kerüljem a telepet és Tivadart is, mert a vendégjog már nem fog védeni.

Szerencsére azonban itt a cigányokra vonatkozó gyűjtéseimet már befejeztem és nem is állt szándékomban visszatérni.

Arra azért ügyeltem, hogy Gyarmatról Gulácsra és vissza kerekezve figyeljek a cigánytelepnél és az országútról se térjek le a gáton vezető rövidebbik útra...